

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ตอบสมมุติฐาน และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดสมมุติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. ระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนั้น มีระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา ได้แก่ ด้านวัตถุ (รู้จักพูดให้ได้ผล) ด้านภาวนีโย (นำยกย่อง) ด้านปิโย (น่านรัก) ด้านคัมภีร์ัญจะ กะถัง กะตา (แถลงถ้อยคำถ้ำลึกได้) ด้านโน จัญฐาเน นิโยชเย (ไม่ชักนำในอฐานะ) ด้านวจนักขโม (อดทนต่อถ้อยคำ) และด้านครุ (นำเคารพ)

1.1 ปิโย (น่านรัก) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปิโย (น่านรัก) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อเรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการพูดจาด้วยถ้อยคำอันอ่อนหวาน มีการกล่าวทักทายอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง มีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีความประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนมีการรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว มีความเสียสละไม่เอาเปรียบผู้อื่น

1.2 ครุ (นำเคารพ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านครุ (นำเคารพ) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและเหมาะสม มีความรู้สึกอบอุ่นใจปลอดภัยเมื่ออยู่ใกล้ มีความกล้าและสามารถในการตัดสินใจ และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีความหนักแน่นในเหตุผล ไม่เป็นคนหูเบา มีความเป็นกลางไม่ลำเอียง มีความน่าเคารพ น่าศรัทธา น่าเลื่อมใส

1.3 ภาวนีโย (นำยกย่อง) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านภาวนีโย (นำยกย่อง) ของผู้บริหารสถานศึกษา

ค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการรู้จักให้อภัยและทำความเข้าใจผู้อื่น มีความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี มีความเอาใจใส่งานที่รับผิดชอบ และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความประพฤติดี ไม่ค่อยมีเรื่องเสื่อมเสีย

1.4 วัตถุประสงค์ให้ได้ผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ (รู้จักพูดให้ได้ผล) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการกระตุ้นให้ทราบถึงความมุ่งหวังที่จะได้รับ มีการพูดปลุกใจให้ศรัทธาที่จะทำงานให้สำเร็จ มีการพูดให้เกิดความสบายใจในการทำงาน และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีการเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อย่างมีเหตุผล มีการให้คำปรึกษาที่ดีแก่บุคลากรอย่างเต็มความสามารถ มีการรู้จักพูดได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

1.5 วจนักขโม (อดทนต่อถ้อยคำ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้านวจนักขโม (อดทนต่อถ้อยคำ) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการสร้างกำลังใจให้ตัวเองอยู่เสมอ มีการเปิดโอกาสให้ซักถามเสนอแนวคิดได้ มีความรู้สึกดีใจเมื่อมีผู้ร่วมงานให้คำแนะนำ และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีความพร้อมในการรับฟังคำปรึกษาจากคนอื่น มีความอดทนต่อการฟังคำอธิบายของคนอื่น

1.6 คัมภีร์ธจะ กะถัง กะตา (แสดงถ้อยคำล้าลึกได้) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้านคัมภีร์ธจะ กะถัง กะตา (แสดงถ้อยคำล้าลึกได้) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนตัดสินใจสั่งการ มีการแบ่งงานในสถานศึกษาออกเป็นงานย่อยๆ มีการเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ชัดเจนเข้าใจง่าย และเรียงจาก

น้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีการแสดงวิสัยทัศน์ให้บุคลากรทราบ มีความสามารถอธิบายเรื่อง
ยุ่งยาก ชับซ้อนให้สามารถเข้าใจได้โดยง่าย มีการค้นหาแนวคิดใหม่ๆโดยสามารถอธิบายให้เข้าใจ
และนำมาปฏิบัติกับบุคลากรได้ง่าย

1.7 โน จัญฐานะ นิโยชเย (ไม่ชักนำในอฐานะ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียน
ประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้าน โน จัญฐานะ นิโยชเย
(ไม่ชักนำในอฐานะ) ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา
3 ลำดับ ได้แก่ ไม่แนะนำหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย มีการให้คำแนะนำข้อเสนอแนะแก่
ผู้ร่วมงาน มีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาดนในวิชาชีพ และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ
ได้แก่ มีความเป็นผู้เที่ยงตรงเป็นกลางโปร่งใส มีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบ มีการ
ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

2. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแนวพุทธ :
หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้บริหารโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์”
ผลการวิจัยพบว่า

2.1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศ
ชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1.1 ด้านปฎิโย (นารัก) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่
เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา
3 ลำดับ ได้แก่ มีความเสียสละไม่เอาเปรียบผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็น
สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
มีการกล่าวทักทายอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูง
กว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
มีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหาร
สถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.2 ด้านครู (นำเคารพ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความประพฤติที่สมควรแก่สถานะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความน่าเคารพ น่าศรัทธา น่าเลื่อมใส ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.3 ด้านภานีโย (น่ายกย่อง) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.4 ด้านวัตถุ (รู้จักพอดีให้ได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการพูดปลุกใจให้ศรัทธาที่จะทำงานให้สำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการให้คำแนะนำ เตือนเรื่องที่ทำไมถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง

มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.5 ด้านวงนักโทษ (อดทนต่ออ้อยคำ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความอดทนต่อการฟังคำอธิบายของคนอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการปรับตัวเข้ากับคนอื่น ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.6 ด้านคัมภีร์ธูจะ กะถิง กะตา (แสดงอ้อยคำถ้าถือได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการค้นหาแนวคิดใหม่ๆ โดยสามารถอธิบายให้เข้าใจและนำมาปฏิบัติกับบุคลากรได้ง่าย ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการวิเคราะห์คาดคะเนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.1.7 ด้านโน จัญฐานะ นิโยชเย (ไม่ชักนำในอฐานะ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความยินดีในการช่วยเหลือผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ไม่แนะนำหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความ

คิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 จำแนกตามอายุ ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านปิโย (น่ารัก) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการกล่าวทักทายอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีหน้าที่ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 มีความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.2 ด้านครู (นำเคารพ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความนำเคารพ นำสรวทธา นำเลื่อมใส ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความประพฤติที่สมควรแก่สถานะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.3 ด้านภาวินิโย (น่ายกย่อง) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการปฏิบัติงานด้วยความขยันและตั้งใจ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความมุ่งมั่นเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.4 ด้านวัตถุ (รู้จักพูดให้ได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการเอาใจใส่สื่อสารกับเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการกล่าวตักเตือนเมื่อมีผู้ทำความผิด ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการให้คำแนะนำ เตือนเรื่องที่ทำไมถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.5 ด้านวจนักรโฆม (อดทนต่อถ้อยคำ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความรู้รักสามัคคีในหมู่ผู้ร่วมงานด้วยกัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความพร้อมในการรับฟังคำปรึกษาจากคนอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.6 ด้านคัมภีร์จะ กะถัง กะตา (แสดงถ้อยคำล้าลึกได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการกำหนดขอบเขตงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการแสดงวิสัยทัศน์ให้บุคลากรทราบ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการวิเคราะห์คาดคะเนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.7 ด้านโน้จรรยาบรรณ (ไม่ชักนำในอฐานะ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความยินดีในการช่วยเหลือผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ไม่แนะนำหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.3.1 ด้านปิโย (น่ารัก) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความเสียสละไม่เอาเปรียบผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการกล่าวทักทายอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี

ประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.2 ด้านครู (นำเคารพ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์มากมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับจากมาก ที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีความน่าเคารพ น่าศรัทธา น่าเลื่อมใส ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความประพฤติที่สมควรแก่สถานะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และเหมาะสม ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.3 ด้านภาวนีโย (นำยกย่อง) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับจากมาก ที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความเอาใจใส่งานที่รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.4 ด้านวัตถุ (รู้จักพูดให้ได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมาก ที่สุดลงมา 3 ข้อ ได้แก่ มีการรู้จักพูดได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการให้คำปรึกษาที่ดีแก่บุคลากรอย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.5 ด้านวณักไขม (อดทนต่ออ้อยคำ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการสร้างกำลังใจให้ตัวเองอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความอดทนต่อการฟังคำอธิบายของคนอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความพร้อมในการรับฟังคำปรึกษาจากคนอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.6 ด้านคัมภีร์ญจะ กะถัง กะตา (แสดงอ้อยคำล้าลึกได้) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบทุกครั้ง ก่อนตัดสินใจสั่งการ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการวิเคราะห์คาดคะเนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3.7 ด้านโน ัญฎฐาเน นโยชเย (ไม่ชักนำในอฐาณะ) พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตร

ธรรมชาติสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่น่าสนใจคือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีความเป็นผู้เที่ยงตรง เป็นกลางโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มากมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองมติดฐานของการวิจัยและอภิปรายผลที่ค้นพบดังต่อไปนี้

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม” นั้นจากการสรุปผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ตอบรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก” นั้นแล้ว เมื่อพิจารณาโดยรวมแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัตถุ (รู้จักพูดให้ได้ผล) ด้านภาวนีโย (น่ายกย่อง) ด้านปิโย (น่ารัก) ด้านคัมภีร์ธูจะ กะถัง กะตา (แถลงถ้อยคำล้าลึกได้) ด้านโน จัญฐาเน นิโยชเย (ไม่ชักนำในอฐานะ) ด้านวจนัทธิโม (อดทนต่อถ้อยคำ) และ ด้านครุ (น่ายกย่อง)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารทุกท่านต่างเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการงานในองค์กรของตน แต่จะรู้เพียงรู้อย่างเดียวก็ไม่ได้ เพราะผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับคนเป็นจำนวนมาก ทั้งเพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาก็ตาม จึงจำเป็นที่จะต้องมึคุณธรรมจริยธรรมอันดีในการบริหารจัดการ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้บริหารโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์” นั้น

จำแนกตามเพศ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะว่า โดยธรรมชาติของเพศหญิงนั้นจะมีความน่ารัก อ่อนหวาน อ่อนโยน เรียบร้อย รู้จักพูด จึงสามารถใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมนี้ได้ดีกว่าเพศชาย ซึ่งเพศชายนั้น โดยธรรมชาติแล้วเป็นคนแข็งกล้า คุยกัน ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ จึงยากที่จะเข้าใจในหลักธรรมที่ละเอียดอ่อน และน้อมนำมาปฏิบัติได้ไม่มากนัก

จำแนกตามอายุ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่มีอายุน้อย ยังคงเที่ยงตรงในหลักการ และวิชาการ ที่จะน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติ เนื่องจากต้องทำงานร่วมกับบุคคลหลายจำพวก จึงต้องผูกมิตร อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันขันแข็ง เน้นหนักในหลักการ

จำแนกตามประสบการณ์ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ในการทำงาน ถือได้ว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการน้อมนำเอาหลักธรรมเข้ามาบูรณาการในการทำงานเนื่องจากแต่ละบุคคลมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันย่อมมีข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติในการทำงานที่หลากหลายอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารหน่วยงาน องค์กร หรือโรงเรียนได้ หากแต่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยยังต้องยึดหลักการมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากเท่านั้นเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะจากคำที่ต่ำสุดดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาการวิจัยในเรื่อง การบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. จากผลการวิจัยการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู (นำเคารพ) นั้น พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่ำสุดเป็นอันดับ 1 เพราะการวางตัวของผู้บริหาร บางคน บางท่าน ในแต่ละโรงเรียนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป จากความคิดเห็นของผู้บริหารใน โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้เก็บข้อมูลผู้บริหารบางโรงเรียนทำตัวไม่นำเคารพ นำศรัทธาของเพื่อน ร่วมงาน ดังนั้น จึงควรมีการอบรมสัมมนาเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้ เพื่อให้ ผู้บริหารเป็นผู้ดูดี สง่า มีวิชาชีพ นำเกรงขาม มีการประพฤติตนตามสมควรแก่สถานะ และมีจริยาที่น่าเป็น แบบอย่าง

2. จากผลการวิจัยการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวงนิกขโม (อดทนต่อถ้อยคำ) นั้น พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่ำสุดเป็นอันดับ 2 เนื่องด้วย การบริหารจัดการของผู้บริหารบางท่านยังคงเป็นไปด้วยอำนาจของโทสะเข้าความงำ เมื่อไม่ได้ดังใจก็ พร้อมที่จะบรรดาโทสะให้กับเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น ควรมีโครงการอบรมสมาธิ เจริญจิตภาวนา แต่ผู้บริหารในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อเป็นการข่มอารมณ์ให้ยอมรับฟังสิ่งที่มากระทบทั้งที่เป็นเรื่อง จริง หรือไม่จริงอย่างไร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารแนวพุทธ : หลักกัลยาณมิตรธรรม ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำหรับ การวิจัยครั้งต่อไปนั้นควรทำการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นอกจากผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ครูผู้ทำการสอน เป็นต้น เนื่องจากครูผู้สอนต้องสร้างความเป็นมิตรไมตรีที่ดีต่อกันกับนักเรียน จะได้ทำให้ระบบการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการขาดความเป็นกัลยาณมิตรในการบริหารจัดการ สถานศึกษา เนื่องจากกลุ่มสาระ ภาาษางานที่แตกต่างกันทำให้ต่างคนต่างมุ่งทำงานของตน โดย ไม่สนใจเพื่อนร่วมสถาบัน เป็นต้น

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักกัลยาณมิตรธรรมกับหลักสังคหวัตถุของผู้บริหาร ในโรงเรียนว่า ถ้าผู้บริหารเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน และอีกทั้งยังมีการส่งเสริมสนับสนุนให้กันและกัน

ในด้านเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผมสัมฤทธิ์จะเป็นเช่นไร